

551 sayılı KHK hükümlerine göre geçerli bir patent hakkına dayanılarak verilen lisansın söz konusu olduğu hallerde aktif husumet mevcuttur.

Taraflar arasında görülen davada İstanbul Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi'nce verilen 07.10.2003 tarih ve 2003/624-2003/527 sayılı kararın Yargıtay'ca duruşmalı olarak incelenmesi davalılar vekili tarafından istenmiş olmakla, duruşma için belirlenen 22.02.2005 günde davacılar avukatı Güler Centilmen ile davalılar avukatı Teoman Seyithanoğlu gelip, temyiz dilekçesinin de süresinde verildiği anlaşıldıktan ve duruşmada hazır bulunan taraflar avukatları dinlendikten sonra, duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakılmıştı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi Ali Orhan tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup, incelendikten sonra işin gereği görüşülüp, düşünüldü:

Davacılar vekili, müvekkili şirketin kurucusu Ömer Lütfü'nün 1988 yılında yeni bir teknik ve usul ile gerçekleştirdiği "Grovuse edilmiş sıcak silindir ile renkli, düz veya desenli transfer baskı kağıdından birlikte ve aynı anda kadife kumaş üzerine desen ve baskı usulü ve aparatı" buluşu için 11.11.1988 tarihinde ihtira beratı aldığını, anılan buluş ile diğer müvekkili şirketin "E pengleten "adını verdikleri üretimi birlikte piyasaya sürdüklerini, bu yeni üretimin piyasada olağanüstü ilgi görmesi üzerine 1989 yılının sonlarına doğru davalı Marmara Mensucat A.Ş'nin taklit üretiminin diğer davalı yanca "Elegan " adıyla piyasaya sürüldüğünü, davalılar hakkında haksız rekabetin men'i davaları açılması üzerine kendi firmalarının elamanı adına patent aldırıp lisanssız olarak patente dayalı olarak piyasaya sürmeye ve satmaya devam ettiklerini, müvekkillerince açılan haksız rekabetin men'i davası devam ederken, karşı tarafça müvekkilinin ihtira beratının iptali için dava açıldığını, her iki dosyanın birleşerek sonuçta ihtira beratının iptali isteminin reddedilip kesinleştiğini, ayrıca davalıların aldığı ihtira beratının iptali için müvekkillerince açılan davanın da Yargıtay'ın müvekkili lehine bozmasından sonra derdest olduğunu, tüm bu zaman süresi içinde müvekkilinin çalışmalarında taklit ürünler nedeniyle büyük oranda düşüşler olduğunu, bu durumda davalıların, haksız rekabet sonucu elde ettikleri kazancın müvekkillerinin zararı olarak tanzimini gerektiğini ileri sürerek, 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve TTK' nun 58/d maddesi gereğince fazlası saklı kalmak kaydıyla 150 milyar TL tazminatın, müvekkillerinin uğradıkları ve davalar nedeniyle maruz kaldığı üzüntüyü telafi, davalıların çok ucuz ve kalitesiz mal satarak müvekkilinin ve mallarının zarar görmesine neden olmalarından dolayı 551 S.Kanun Hükmünde Kararname'nin 142.maddesi gereğince 25 milyar manevi tazminatın haksız rekabetin başladığı 1998 yılından itibaren faiziyle birlikte davalılardan müteselsilen tahsilini istemiştir.

Davalılar vekili, davacının tazminat taleplerinin hangi davacı için hangi davalıdan ne miktarda olduğunu açıklaması gerektiğini, ihtira beratına dayalı olarak müvekkilleri aleyhine daha önceden karşı dava suretiyle maddi/ manevi tazminat talebinde bulunduğunu ve reddedilerek kesinleştiğini aynı fiili ve hukuki nedene dayanılarak açılan bu davanın kesin hüküm nedeniyle reddi gerektiğini, davacıların müvekkilleri aleyhine aldığı ihtiyati tedbir kararı nedeniyle 1990 yılından itibaren

ihtilaf konusu imal ve satışların durdurulduğunu, o halde TTK 'nun 62.maddesi gereğince 1 ve 3 yıllık zamanaşımı süresini doldurduktan sonra eldeki davanın açıldığını, 551 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 1995 yılında yürürlüğe girdiğini, bu tarih itibariyle de dava konusu ürünlerin üretim ve satışının olmadığını, davalılar arasında lisans devri sözkonusu olmadığından davacı şirketin, aksi durumda da davacı şahsın aktif dava ehliyetinin olmadığını, davanın esas açısından da reddi gerektiğini savunmuştur.

Mahkemece, toplanan kanıtlar ve bilirkişi raporuna göre, 26.05.2000 tarihli ara karar ile davacının ihtira beratının geçerli olduğunu İstanbul 7.Ticaret Mahkemesi'nin 1994 /809 Esas sayılı dosyası sonucunda verilen karar ile öğrendiği ve kararın 20.04.1998 tarihinde kesinleşmesi ile bu tarihten itibaren 1 yıllık zamanaşımı süresinde açıldığı, dava konusu yapılan ürün ile patent üzerindeki haklarından dolayı birlikte hareket edecekleri düşüncesiyle husumet itirazının reddine, davacı şirketin ticari defterlerinin usule uygun ve lehine delil olması ve tamamlayıcı yeminin eda edilmiş olması nedeniyle bilirkişi raporunda saptanan 1.129.320.211 TL kazanç kaybı ve davalının davacıya ait ürünün benzerlerini imal ederek piyasaya sunduğu ve böylece haksız rekabette bulunması ve eyleminde bilinçli hareket etmesi nedeniyle 10 milyar TL'nin patentin hükümsüzlüğü davasının kesinleştiği tarih olan 20.04.1998 tarihinden itibaren reeskont oranı üzerinden faiziyle birlikte tahsiline, patentten doğan hakka tecavüzün ve haksız rekabetin tespit ve önlenmesine karar verilmiştir.

Kararı taraflar vekili temyiz etmiştir.

1-Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına ve davacıların ihtira beratı sahibi olması ve aralarında geçerli bir lisans sözleşmesinin bulunması nedeniyle aktif dava ehliyetlerinin bulunduğu anlaşılmaya göre davalılar vekilinin bu yöne ilişkin temyiz itirazlarının reddi gerekmiştir.

2-Davalılar vekili, 1989 ve 1990 yıllarına ilişkin olarak davacının tazminat isteminde bulunabileceği, 1991 ve sonrası yıllardan müvekkillerinin haksız rekabet oluşturacak şekilde davacının, ihtira beratını kullanarak herhangi bir üretim yapmadıklarını, tazminat taleplerinin de zamanaşımına uğradığına ilişkin def'i mahkemece 26.05.2000 tarihli ara kararı ile davalılarca, davacılar aleyhine İstanbul Asliye 7.Ticaret Mahkemesinde açılan dava sonucunda davacıların (eldeki davanın davacıları) ihtira beratının geçerli olduğunu öğrendikleri, bu durumun sözü edilen kararın kesinleştiği 20.04.1998 tarihinde kesinleşmesi ile sabit hale geldiği, temyize konu davanın ise 20.04.1998 tarihinden itibaren 1 yıllık zamanaşımı süresinde açıldığı gerekçesiyle reddedilmiştir.

Davacılar geçerli bir ihtira beratı sahibidirler ve gerek 23 Mart 1879 sayılı İhtira Beratı Kanunu gerekse 551 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereğince koruma kapsamındadır.Kanun'un koruması kapsamında bulunan konu ile ilgili olarak korumanın mahkeme kararının kesinleştiği tarihte öğrenildiğinin kabulü ile zamanaşımı def'inin reddi doğru olmaz. Taraflar arasında görülen davalarda haksız rekabet olgusu tartışılmış tazminat talepleri güncelleştirilmiş ve takas/mahsup değerlendirilmelerinde bulunulmuştur.O halde mahkemece gerek taraflar arasındaki önceki davalar, gerekse başkaca deliller ile zamanaşımını kesen nedenlerin bulunup

bulunmadığı somut olarak incelenip sonucuna göre karar vermek gerekirken yazılı gerekçeyle eksik incelemeye dayalı olarak karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

3-Bozma neden ve şekline göre taraf vekillerinin diğer temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine gerek görülmemiştir.

SONUÇ: Yukarıda 1 nolu bentte açıklanan nedenlerle davalılar vekillerinin aktif dava ehliyetine ilişkin temyiz itirazlarının reddine, 2 nolu bentte açıklanan nedenlerle kararın davalılar yararına **BOZULMASINA**, 3 nolu bentte açıklanan nedenlerle tarafların diğer temyiz itirazlarının şimdilik incelenmesine gerek olmadığına, takdir edilen 400 YTL duruşma vekillik ücretinin davacılarından alınarak davalılara verilmesine, ödediği temyiz peşin harcın isteği halinde temyiz edene iadesine, 24.02.2005 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

(11. HD, 24.02.2005 , E. 2004/3210, K. 2005/1657– FMHD Cilt II, Sayı:2005-6/1)